CZĘŚĆ XXVIII. № 79. ROK 14. (1843).

TYGODNIK PETERSBURSKI.

GAZETA URZĘDOWA

KRÓLESTWA POLSKIEGO.

Wychodzi we Wtorki i Piątki. Prenumerata przyjmuje się pod adressem do Wydawcy Tygodnika w Petersburgu, do Expedycyi Gazet Petersburskiego Pocztamtu, lub do xięgarni Grafe, w Warszawie, w drukarni Zawadzkiego i Węckiego i w Biurze informacyjném; w Wilnie w xięgarni Glücksberga, nadto we wszystkich Pocztowych w kraju urzędach.

Cena *Roczna* w Rossyi z pocztą a w Stolicy, z noszeniem do mieszkań, 50 r. ass. *Półroczna*, 25 r. ass. Bez poczty, dla odbierających w xięgarni Grafe *Roczna*, 45 rubli assygn. *Półroczna*, 23 r. assygn. Dla Królestwa Polskiego *Roczna*, 53 rubli assygn. *Półroczna*, 28 rub. ass.

PIĄTEK, 15/27 PAŹDZIERNIKA.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

Petersburg, 14/26 *Października*.

NOWINY DWORU.

W przeszłą Niedzielę, 10 Października, hrabia de Bray, nowoumocowany w charakterze Posła Nadzwyczajnego i Ministra Pełnomocnego Króla Jmci Bawaryi przy Dworze Cesarsko-Rossyjskim, miał zaszczyt być przyjętym przez N. Pana na posłuchaniu prywatném w pałacu Carskosielskim i złożyć Jego Cesarskiej Mości swoje listy wierzytelne.

Następnie hrabia de Bray miał zaszczyt być przedstawionym N. Cesarzowej Jmci.

Rozkaz dzienny Cesarski *z d. 10 Października.*

Za odznaczającą się służbę zostają mianowani Jenerałami Broni, Jenerał-porucznicy: Członek Audytoryatu Jeneralnego *Połujektow*, Jenerałem piechoty, z zachowaniem dotychczasowych obowiązków; Jenerał-adjutant *Włodek*, Jenerałem jazdy, z zachow. dot. obow. i z pozostaniem Jenerał-adjutantem; Senator i Członek Audytoryatu Jeneralnego *Kniażnin*, Jenerałem piechoty, z zach. dot. obow.; Senator *Kabłukow 1*, Rzeczywistym Radzcą Tajnym z pozostaniem Senatorem; Członek Rady Wojennej *Ugriumow*, Jenerałem piechoty, z zach. dot. obow.; Głównozarządzający Carskosielskim pałacowym zarządem *Zacharzewski 1*, Jenerałem artylleryi, z zach. dot. obow. Senator, Jenerał-adjutant *Strekałow*, Rzeczywistym Tajnym Radzcą z pozost. Senatorem; Członek Rady Wojennej *Reibnitz*, Jenerałem piechoty, z zachow. dot. obow.; Naczelnik 1 dywizyi Grenadyerów *Stegmann 1*, Jenerałem piechoty i Członkiem Audytoryatu Jeneralnego; Witebski, Mohylewski i Smoleński Jenerał-Gubernator, Jenerał-adjutant *Diakow 1*, Jenerałem jazdy z zach. dot. obow. i pozostaniem Jenerał-adjutantem; Dowodzca oddzielnego Syberyjskiego korpusu i Jenerał-Gubernator Syberyi Zachodniej xżę *Gorczakow 2*, Jenerałem piechoty; Senator i Ryzski Wojenny Gubernator baron von der *Pahlen*, Jenerałem jazdy; Komendant twierdzy S.-Petersburskiej *Skobielew*, Jenerałem piechoty; trzej ostatni z zachow. dot. obowiązków; Naczelnik Głównego Sztabu Czynnej Armii Jenerał-adjutant *Gorczakow 3*, Jenerałem artylleryi z zach. dot. obow. i pozost. Jenerał-adjutantem; Nakazny Ataman Wojska Dońskiego *Własow 1*, Jenerałem jazdy; Dowodzca 2 korpusu jazdy odwodowej baron *Osten-Sacken*, Jenerałem jazdy; Dowodzca oddzielnego Orenburgskiego korpusu i Orenburgski Wojenny Gubernator *Obruczew 1*, Jenerałem piechoty; trzej ostatni z zach. dot. obow.; Jenerał-kwatermistrz czynnej Armii Jenerał-adjutant *Berg 2*, Jenerałem piechoty z zach. dot. obow. i pozost. Jenerał-adjutantem; Dowodzca 1 korpusu piechoty *Siewers 1*, Jenerałem jazdy; Dowodzący Zbornym korpusem jazdy *Gerstenzweig*, Jenerałem artylleryi; Naczelnik artylleryi czynnej Armii *Gillenschmidt*, Jenerałem artylleryi; Dowodzca 5 korpusu piechoty *Lieders*, Jenerałem piechoty; Senator, Moskiewski Komendant *Staal*, Jenerałem jazdy; czterej ostatni z zach. dot. obow.; Inspektor odwodowych półbataljonów gwardyi Jenerał-adjutant *Islenjew*, Jenerałem piechoty; Kazański Wojenny Gubernator Jenerał-adjutant *Szipow 1*, Jenerałem piechoty; Naczelnik dywizyi kirysyerów gwardyi Jenerał-adjutant hrabia *Apraxin 1*, Jenerałem jazdy, trzej ostatni z zachow. dot. obow. i pozost. Jenerał-adjutantami; Sprawujący obow. Głównego Dyrektora Kadetskich korpusów *Klingenberg*, Jenerałem piechoty; Naczelnik In-

żenjerów czynnej Armii *Dehn*, Jenerałem inżenjerów, dwaj ostatni z zach. dot. obow.; Naczelnik Sztabu J. C. Wysokości w wydziale Jenerał-Inspektora Inżenieryi Jenerał-adjutant *Héroi*, Jenerałem inżenjerów; S.-Petersburski Wojenny Jenerał-Gubernator, Jenerał-adjutant *Kawielin*, Jenerałem piechoty; Jenerał-adjutant *Perowski* Jenerałem jazdy; Główny Zwierzchnik Wydziału Poczt, Członek Rady Państwa Jenerał-adjutant *Adlerberg 1*, Jenerałem piechoty; Czernihowski, Połtawski i Charkowski Jenerał-Gubernator, Jenerał-adjutant xżę *Dołgorukow 1*, Jenerałem jazdy; Senator, Kijowski Wojenny, Wołyński i Podolski Jenerał-Gubernator Jenerał-adjutant *Bibikow*, Jenerałem jazdy; czterej ostatni z zach. dot. obow. i z pozostaniem Jenerał-adjutantami. Mianowani Jenerał-porucznikami, Jenerał-majorowie: Jenerał-Wagenmejster Głównego Sztabu J. C. Mości *Sołomka 1*, Komendant twierdzy Zamościa xżę *Bebutow 1*, Komendant miasta Gatczyna i Zarządzający tamecznym Pałacowym Zarządem *Lutze*, trzej ostatni z zachow. dot. obow.; Dowodzca 2 brygady Saperów *Oldenburg* i mianowany Naczelnikiem 16 dywizyi pieszej; Jenerał III-go wojennego okręgu wojska Dońskiego *Grekow 1*, Członek Kommisyi Prośb Królestwa Polskiego, z orszaku J. C. Mości hr. *Tołstoj 2*, Starszy Członek wojskowego Zarządu Wojska Dońskiego *Karpow 2*, trzej ostatni z zach. dot. ob.; Dowodzący 1 lekką dywizyą jazdy *Grews*, z zatwierdzeniem na témże dowodztwie; Komendant twierdzy Iwangorodu hrabia *Simonicz*, z zachow. dot. obow.; Komendant Nowogeorgjewskiej twierdzy baron *Renne 1* i mianowany Komendantem Alexandrowskiej Cytadelli w Warszawie; Komendant miasta Warszawy *Tutczek*, z zach. dot. obow.; Dowodzący 1 dywizyą dragonów baron *Wrangel 1*, z zatw. na tém dowodztwie; Naczelnik Sztabu 3 korpusu piechoty z orszaku J. C. Mości baron *Fridericks*, Deżurny Jenerał Czynnej Armii *Wikiński 1*, Jenerał-Kriegs-Kommisarz Ministerstwa Wojny *Chrapaczew*, Gubernator Niulandskiej Gubernii w Finlandyi hrabia *Armfeldt*, czterej ostatni z zachow. dot. obow.; Jenerał-major orszaku J. C. Mości hrabia *Suchtelen*, Radzcą Tajnym i Koniuszym Dworu Cesarskiego.

(Dok. nast.)

— Przez Ukaz Cesarski do Kantoru Dworu, z d. 9 b. m. hrabianka Katarzyna *Lewaszow* mianowana Frejliną N. Cesarzowej.

— Przez Ukaz Cesarski do Kapituły orderów z d. 9 b. m. Sprawujący obowiązki Mistrza Dworu J. C. Wysokości Wielkiego Xięcia Następcy Cesarzewicza Rzecz. Radzca Stanu *Olsufjew* mianowany kawalerem orderu Św. Anny 1 klassy z koroną.

— 7 b. m. przybył do Petersburga Podolski Gubernijalny Marszałek, Radzca Tajny hrabia *Przezdziecki*.

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Londyn 11 Października. Donoszą z Dublinu pod d. 8 b. m. że ten dzień przeszedł tam spokojnie i że głośne zgromadzenie repealersów w Clontarf niemiało miejsca.

— Journal de Francfort twierdzi, że przeciw O'Connellowi ma być wszczęty process sądowy z powodu mów, które miał na zgromadzeniach repealersów w Tara i Mullaghmast.

— Dochody publiczne w ostatnim kwartale przedstawiły pomyślny wypadek.

— Były poseł angielski w Madrycie P. Ashton przybył do Londynu.

— Miasto Hamburg złożyło Królowej Jmci Wiktoryi adres na podziękowanie za wsparcie jakiego od niej doznało czasu ostatniego pożaru. Adres ten jest arcydziełem kalligrafii i odznacza się kunsztownemi ozdobami w guście XVI wieku. Symbola otaczające text adresu, pisanego złotem na welinie, tudzież cztery potrety Królowych Angielskich: Wiktóryi, Elżbiety, Anny i Maryi są pęzla sławnego malarza Schwanthaler z Munich.

— Odebrano wiadomość, że Wielkorządzca Indyj Wschodnich lord Ellenborough przybył z Barrakpour do Kalkutty 1 Lipca b. r.

Portugalia. Donoszą z Lizbony pod d. 25 Września że tam ogłoszone zostało urzędowie potwierdzenie przez Stolicę Apostolską Arcybiskupa Goa i Biskupa Macao, zkąd rokują bliskie zawarcie Konkordatu i ostateczne załatwienie nieporozumień naszych z Rzymem.

Nowiny z Chin. Donieśliśmy już o głównych zasadach traktatu Nankińskiego, zawartego między Anglią i Chinami, i który w tych dniach pułkownik Malcolm przywiozł do Anglii. Okręt parowy *Akhbar* na którym P. Malcolm przybył, opuścił Hong-Kong 1 Sierpnia.

Nowy traktat zaczyna obowiązywać w Kanton od dnia 1, miesiąca 7, bieżącego roku Chińskiego (27 Lipca 1843) i od tego dnia ustaje monopolium kupców Hong. Co do czterech innych portów nowe prawo będzie na nie rozciągnięte dopiero po otrzymaniu oddzielnego edyktu Cesarza Chińskiego, co ma nastąpić w pierwszych dniach Września. Taryfa, o której wspomnieliśmy, według proklamacyi mandaryna Keyng, stosuje się do handlu Chin nietylko z Anglią, ale i zewszelkiemi innemi narodami.

Wyjątek z jednej z proklamacyj Pełnomocnika sira H. Pottinger.

«Jego Zacność sir Henry Pottinger dziś wykonał przysięgę na swój urząd i objął zwierzchnictwo nad rządem Kolonii Hong-Kong i jej zależności.

«W skutku łaskawych rozkazów Jej Królewskiej Mości i jak wyrażono w Karcie Królewskiej, wyspa i jej zależności przyjmują nazwanie *Kolonii Hong-Kong*. J. Z. Pan Rządzca

raczył rozkazać, iżby miasto tutejsze, położone w stronie północnej wyspy, przybrało dostojne imię Najjaśniejszej Pani i iżby wszelkie urzędowe pisma z tąd wychodzące były na przyszłość datowane z miasta *Wiktoryi*.

(Podpisano) *Henry Pottinger*.

Dan w Wiktoryi, na Ratuszu.
26 Czerwca 1843.

Paryż 9 Października. W skutek odbytych ostatniemi czasy inspekcyj jeneralnych rozdano 25,000 urlopów wojskowym z klass 1837, 1838, 1839 i 1840 roku.

— Monitor Algerski zawiera rozmaite ważne urządzenia tyczące się organizacyi wojsk z wyboru najwaleczniejszych i najbardziej przywiązanych do Rządu francuzkiego krajowców, na żołdzie francuzkim. Na pierwszy raz utworzony będzie oddział jazdy od 1,990 koni pod nazwaniem Makhzen i nadto 720 koni i 400 piechoty arabskiej, przeznaczonych do wspierania działań miejscowej władzy.

— W Afryce uczyniono szacowne odkrycie; kopiąc fundamenta w mieście Orléans-ville znaleziono rozwaliny kościoła Chrześciańskiego. Z napisu, który się w całości uchował dowiedziano się że tam pogrzebiony jest biskup, święty Reparat, zmarły w 436 roku.

— 14 Września, w obecności Wielkorządzcy Algeryi założony został w Saouéli i poświęcony przez biskupa Algeru klasztor Trappistów.

— W Périgueux odkryto ołtarz Rzymski, poświęcony Cesarzowi Tyberiuszowi przez rzezników miasta Vésonny. Następny daje się na nim czytać napis: Jovi O. M. et Genio Ti. Augusti Sacrum Laniones.

Hiszpanija. *Madryt 1 Października.* Ministrowie śpieszą z ukończeniem wyborów gdyż uważają otwarcie Kortezów za jedyny środek uratowania Hiszpanii.

— Mówią że pierwszym aktem urzędowym Królowej za uznaniem jej pełnoletności będzie mianowanie jenerała Narvaez kapitanem-jeneralnym armij, jakowy stopień jest jednoznaczny z godnością dawną francuzką Konnetabla. Narvaez odbierze nadto tytuł Xięcia Zgody.

— Nowiny z Saragossy to w sobie mają pomyślnego że junta centralna tego miasta po dwakroć już wchodziła w układy z oblegającym miasto jenerałem Canedo, co każe tuszyć że rzeczy ułożą się bez krwi rozlewu.

— Gazeta *Eco del Comercio* daje następny spis żyjących kawalerów orderu Złotego Runa. *Szef orderu.* Królowa Hiszpańska. *Cesarze i Królowie.* Król Hollenderski, Król Wilhelm I, hrabia de Nassau, ojciec panującego, Cesarz Rossyjski, Król Pruski, Król obu Sycylij, Król Szwecyi i Norwergii, Król Sardyński, Król Francuzów, Król Belgów, Cesarz Brezylski, Król Grecki, Król Portugalski, Król Duński. *Xiążęta:* Infant Hiszpański don Francisco a Paulo, Infant don Carlos Luis Xiążę Lukki, Xiążę Leopold, Wielki Xiążę Michał Rossyjski, Xiążę Scilla, xżę Sw. Krystyny, Infant don Francisco d'Assiza, Infant don Fernando-Carlos-Maria, Infant don Enriquo-Maria, Xiążę Saski, Xiążę Kapui, hrabia Syrakuzy, Cesarzewicz Wielki Xiążę Następca Rossyjski, Xiążę Albert (Małżonek Królowej Wiktoryi) Xiążę Oranii, hrabia d'Aquila, hrabia Trapani. *Grandowie Hiszpańscy i wielcy Dygnitarze cudzoziemscy.* Xiążę Ciudad-Rodrigo (xżę Wellington), margrabia Velverdo, xżę Palmella, hrabia Lecce, xżę Villahermosa, hr. de la Ferronnays, xżę Florida, xżę Baylen, xżę Hyar, xżę Castro-Terrena, xżę Frias, margrabia Unii Kuby, xżę de Valençay, xżę Dalmacyi, margr. Miraflores, hrabia de Santa Coloma, xiążę Zwycięztwa. *Osoba prywatna.* Don Salustiano Olozaga.

Berlin 6 Października. P. de Rochow Minister Tajny Stanu mianowany został Prezesem Rady Stanu, na miejsce P. de Müffling, który otrzymał dymisyą.

— Odbudowywanie spalonego gmachu Opery i prace około Muzeum, postępują z nadzwyczajnym pośpiechem.

— Prałat hollenderski, biskup *in partibus* i wikaryusz Apostolski w Breda, mons. Van Hoogdonck mianowany został Assystentem tronu Papieskiego. Pierwszy to z duchownych Hollandyi, który zaszczycony zostaje tą godnością.

Cattaro 29 Września. Paszowie Scutari i Hercogowiny, oraz bey Antivari zgromadzili swoje siły i trzymają Montenegro opasaném ze wszystkich stron; daje się już między obleganemi czuć niedostatek żywności. Jedna z ich wież pogranicznych na zachodniej stronie gór, wpadła w ręce Turków. Władyka jest w tej chwili w Gratow

---

NAJPOŹNIEJSZE WIADOMOŚCI.

Londyn 14 Października. J. C. W. W. Xiążę *Michał* Rossyjski po obejrzeniu osobliwości stolicy, udał się 9 b. m. do Woolwich dla zwiedzenia arsenałów artylleryjskich, ludwisarni i pociągów Armii angielskiej. Wielki Xiążę był wszędzie przyjmowany z winnemi mu honorami; rozmaitość przedmiotów które znalazł w Woolwich tak zajęły uwagę J. C. Wysokości iż bawił następny dzień cały.

W tej chwili W. Xiążę wyjechał w podróż do Szkocyi — Nowiny z Irlandyi są pomyślne; spokojność publiczna nigdzie niebyła zakłócona — Rebekkaici w Xięztwie Wallii coraz stają się zuchwalszemi i popełniają na wielu punktach bezprawia niszcząc domy i zabijając tych co im stawią opor. Hasłem ich jest zawsze zniesienie opłat drogowych i zniżenie ceny dzierżaw.

Paryż 14 Października. Otrzymano depeszę z Algeru o nowém zwycięztwie odniesioném przez pułkownika Géry nad oddziałem dowodzonym przez samego Abdel-Kadera — Rozchodzi się wieść że P. de Salvandy, dawno już mianowany na posła do Hiszpanii, otrzymał inne przeznaczenie.

Hiszpanija. Podług ostatnich depeszy telegr. (po 13 Paździer.) miasto Almeria było powstało przeciw nowemu Rządowi, lecz 6 b. m. poddało mu się na nowo; po 8 b. m. trwały negocyacye między juntą Saragoską i oblegającém wojskiem — 7 b. m. junta Barcelońska kazała przypu-

ścić szturm do cytadelli 1,000 ludziom z 2,500 żołnierza które ma pod swemi rozkazami. Atak odparty ze stratą dla szturmujących.

(Journ. de S. P. Psz. Poln.)

OD WYDAWCY.

I.

UZUPEŁNIENIE.

W 73 numerze Tygodnika, przez niedbalstwo drukarzy, w artykule botanicznym opuszczone zostały cechy rodzajowe zalecanej na wściekliznę rośliny *Alisma Plantago*. Prostując to uchybienie dajemy tu zupełną systematyczną charakterystykę tej rośliny:

Klassa VI. (Linneusza) Hexandria. (6-cio pręcikowa).

Rząd. Polygynia. (Wielosłupkowy).

Cechy Rodzajowe. Kielich płatkowaty, 6 działkowy; torebki liczne, 1-2 ziarnowe.

Cechy Gatunkowe. *Alisma Plantago*. (Żabiniec babczany). *Foliis subcordato-oblongis, acutis, 5-7 nerviis, scapo capsulispue trigonis.* (Liście prawie-sercowato-podłużne, zaostrzone, o 5-7 nerwach, głąbik i torebki trójścienne).

Dodamy do artykułu umieszczonego w 73 numerze iż ta roślina podoba sobie najlepiej w wodach stojących, niegłębokich, z dném piaszczystém i przeto łatwo w lecie wysychających; w okolicach Petersburga Alisma w krótce zamieszkała rowy kopane z obu stron drogi żelaznej Carsko-Sielskiej, gdzie stała się najpospolitszą rośliną. Pod tutejszą szerokością kwitnie ona na początku Czerwca.

II.

Wydawca otrzymuje zewszech stron mnóstwo artykułów najrozmaitszej dążności i barwy; obok wdzięczności jaką winien osobom, które go tak obdarzają, widzi niemożność umieszczania wszystkiego co mu tym sposobem bywa udzielane, albowiem, jak to nieraz wyraził, chodzi mu pilnie o zachowanie w swém piśmie pewnego charakteru, wynikającego z raz obmyślanych zasad i ustrzeżenia go od bezwładnej bierności, która czyni z wielu publikacyj peryodycznych najwłaściwiej tak zwane *magazyny*. Wydawca Tygodnika jest już za starym, iżby się z tego przesądnego uporu miał leczyć i błaga łaskawych korrespondentów których płody nie są umieszczane, o wyrozumiałość w tym względzia. Czuje obok tego Wydawca obowiązek, któremu dotąd nierzadko uchybiał, mianowicie: uprzedzania drogą Tygodnika o takowém nieumieszczaniu, przyrzeka poprawę. Odtąd stale, w końcu każdego miesiąca, ogłaszać będzie spis artykułów nadesłanych, które ze szczególnych względów nie mogły znaleźć miejsca w tém piśmie. Pierwszy z takich spisów ukaże się w tym jeszcze miesiącu.

III.

Tygodnik będzie wychodził w roku przyszłym 1843 według teraźniejezego układu i bez zmiany co do ducha i kierunku, znanych już Publiczności z lat przeszłych. Ceny na rok 1843 pozostają prawie te same z wyliczeniem na srebro, mianowicie: za Całoroczną *prenumeratę z przesyłaniem pocztą lub z noszeniem w stolicy do mieszkań, rubli srebrem czternaście i pół—za* Półroczną *rubli srebrem siedm i pół.*

Prenumerata albo się wprost ma przesyłać do Wydawcy zapisując: *Издателю Польской Газеты Тыгодникъ, въ С.-Петербургъ*, albo może być składana w którymkolwiek z urzędów pocztowych w kraju, albo nakoniec we wskazanych xięgarniach: *w Warszawie* PP. Zawadzkiego i Węckiego, *w Wilnie* PP. Glücksberga i Zawadzkiego.

W ostatnich mianowicie czasach doszły do Wydawcy skargi na nieregularne przez PP. Prenumeratorów odbieranie gazety Tygodnika. Przedewszystkiém należy wiedzieć, że taki nieporządek w żadnym razie niepochodzi z winy Wydawcy, albowiem Tygodnik, od samego założenia swego aż do dziśdnia *wychodzi najregularniej w oznaczone dni i oddawany bywa natychmiast na pocztę dla przesłania podług adresów*. Tygodnik więc powinienby dochodzić równie regularnie i nie poźniej, jak dochodzą listy adresowane ze stolicy na prowincyą. Gdy więc nieporządek w tym względzie może jedynie wynikać z jakiegoś ubocznego nadużycia lub uchybienia, Wydawca przeto prosi wszystkich, którzyby jakiegokolwiek doświadczali zawodu, iżby się udawali wprost do niego, Wydawca zaś słuszne ich skargi przedstawi właściwej władzy. Tu dodać możemy że przedmiot niniejszy w ogóle przekładany już był wyższej Pocztowej Zwierzchności i że Wydawca Tygodnika otrzymał od niej zaręczenie, iż skuteczne środki będą przedsięwzięte ku odkryciu przyczyny każdego w tym względzie nieporządku i ku zapobieżeniu mu na przyszłość.

KURS WEXLOWY, PIENIĘŻNY

Petersburg, 12 Października.

Za rubel srebrny:

Na Londyn.	na 3 m.	$37\frac{7}{8}$, $\frac{13}{16}$, $\frac{3}{4}$ pens.
— Amsterdam.	— — —	— cens.
— Hamburg.	— — —	$34\frac{13}{16}$, $\frac{3}{4}$ szel.
— Paryż.	— — —	405, 406 cent.

Печатать позволяется: С.-Петербургъ. 14-го Октября 1843. *П. Гаевскій.*

W DRUKARNI WOJENNEJ.